

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 24ης Οκτωβρίου 2013*

«Προδικαστική παραπομπή — Εξυγίανση και εκκαθάριση χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων — Οδηγία 2001/24/ΕΚ — Άρθρα 3, 9 και 32 — Πράξη του εθνικού νομοθέτη αναγνωρίζουσα σε μέτρα εξυγιάσεως αποτελέσματα διαδικασίας εκκαθάρισεως — Νομοθετική διάταξη απαγορεύουσα ή αναστέλλουσα κάθε άσκηση ένδικης προσφυγής κατά χρηματοπιστωτικού ιδρύματος μετά την έναρξη ισχύος της αναστολής πληρωμής των χρεών (χρεωστάσιο)»

Στην υπόθεση C-85/12,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Cour de cassation (Γαλλία) με απόφαση της 14ης Φεβρουαρίου 2012, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 20 Φεβρουαρίου 2012, στο πλαίσιο της δίκης

LBI hf, πρώην Landsbanki Islands hf,

κατά

Kepler Capital Markets SA,

Frédéric Giraux,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους T. von Danwitz (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, E. Juhász, A. Rosas, D. Šváby και C. Vajda, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Cruz Villalón

γραμματέας: V. Tourrès, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 7ης Μαρτίου 2013,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η LBI hf, εκπροσωπούμενη από τους S. Le Damany, T. Brun, J. E. Bunetel και J. Wohl, avocats,
- ο F. Giraux, εκπροσωπούμενος από τους P. Jupile Boisverd και G. Brasier Porterie, avocats,
- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους G. de Bergues και F. Fize καθώς και από τη N. Rouam,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

- η Πορτογαλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον L. Inez Fernandes,
- η Ισλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις Þ. Hjatested, V. Benediktsdóttir και J. Bjarnadóttir,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους F. Dintilhac, A. Nijenhuis και E. Traversa,
- η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ, εκπροσωπούμενη από τον X. Lewis και τη M. Μουστακαλή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 30ής Μαΐου 2013,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής απόφασεως αφορά την ερμηνεία της οδηγίας 2001/24/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Απριλίου 2001, για την εξυγίανση και την εκκαθάριση των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ L 125, σ. 15).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της LBI hf, πρώην Landsbanki Islands hf (στο εξής: LBI), χρηματοπιστωτικού ιδρύματος ισλανδικού δικαίου, και της Kepler Capital Markets SA καθώς και του F. Giroux ως προς δύο συντηρητικές κατασχέσεις κινηθείσες στη Γαλλία από τον F. Giroux κατά της LBI, ενώ η LBI αποτελούσε κατά τον χρόνον εκείνο το αντικείμενο αναστολής της πληρωμής των χρεών στην Ισλανδία.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Κατά τις αιτιολογικές σκέψεις 6, 7, 16, 20 και 30 της οδηγίας 2001/24:
    - «(6) Επιβάλλεται να ανατεθεί στις διοικητικές ή δικαστικές αρχές του κράτους μέλους καταγωγής, η αποκλειστική αρμοδιότητα να αποφασίζουν και να εφαρμόζουν τα μέτρα εξυγίανσης που προβλέπονται στη νομοθεσία και τα συναλλακτικά ήθη του εν λόγω κράτους μέλους. Λόγω της δυσχέρειας που παρουσιάζει η εναρμόνιση των νομοθεσιών και των συναλλακτικών ηθών των κρατών μελών, θα πρέπει να καθιερωθεί η αμοιβαία αναγνώριση, εκ μέρους των κρατών μελών, των μέτρων που λαμβάνει έκαστο εξ αυτών για να αποκαταστήσει τη βιωσιμότητα των ιδρυμάτων στα οποία έχει χορηγήσει άδεια.
    - (7) Είναι απαραίτητο να εξασφαλισθεί ότι τα μέτρα εξυγίανσης που λαμβάνουν οι διοικητικές ή δικαστικές αρχές του κράτους μέλους καταγωγής, καθώς και τα μέτρα που λαμβάνουν τα πρόσωπα ή τα όργανα στα οποία οι αρχές αυτές αναθέτουν τη διαχείριση αυτών των μέτρων εξυγίανσης, παράγουν τα αποτελέσματά τους σε όλα τα κράτη μέλη, ακόμη και προκειμένου για μέτρα που καθιστούν δυνατή την αναστολή πληρωμών, την αναστολή εκτελεστικών μέτρων ή τη μείωση απαιτήσεων καθώς και οιοδήποτε μέτρο ικανό να θίξει προϋπάρχοντα δικαιώματα τρίτων.
- [...]
- (16) Η ισότητα των πιστωτών απαιτεί να εκκαθαρίζεται το πιστωτικό ίδρυμα σύμφωνα με τις αρχές της ενότητας και της καθολικότητας, οι οποίες ορίζουν την αποκλειστική αρμοδιότητα των διοικητικών ή δικαστικών αρχών του κράτους μέλους καταγωγής και την αναγνώριση των

αποφάσεών τους που πρέπει να μπορούν να παράγουν, χωρίς καμία άλλη διατύπωση, σε όλα τα άλλα κράτη μέλη, τα αποτελέσματα που τους αποδίδει το δικαίωμα του κράτους μέλους καταγωγής, εκτός εάν η παρούσα οδηγία ορίζει άλλως.

[...]

(20) Εξίσου σημαντική με τη δημόσια ανακοίνωση είναι η κατ' ιδίαν ενημέρωση των γνωστών πιστωτών, η οποία να τους επιτρέπει, εάν χρειασθεί, να αναγγέλλουν τις απαιτήσεις τους ή να υποβάλλουν παρατηρήσεις σχετικά με τις απαιτήσεις τους εντός τακτής προθεσμίας. Αυτό δεν πρέπει να δημιουργεί διακρίσεις εις βάρος των πιστωτών που κατοικούν σε άλλο κράτος μέλος από το κράτος μέλος καταγωγής, βάσει του τόπου διαμονής τους ή της φύσης των απαιτήσεών τους. Η ενημέρωση των πιστωτών πρέπει να συνεχίζεται τακτικά και με τον κατάλληλο τύπο κατά τη διαδικασία εκκαθάρισης.

[...]

(30) Τα αποτελέσματα των μέτρων εξυγίανσης ή των διαδικασιών εκκαθάρισης επί εκκρεμοδικίας διέπονται από το δικαίωμα του κράτους μέλους, στο οποίο εκκρεμεί η δίκη, κατ' εξαίρεση από την εφαρμογή της *lex concursus*[¹] τα αποτελέσματα αυτών των μέτρων και διαδικασιών επί των επιμέρους πράξεων αναγκαστικής εκτέλεσης που προκύπτουν από τις δίκες αυτές διέπονται από το δικαίωμα του κράτους μέλους καταγωγής, σύμφωνα με τον γενικό κανόνα που θέτει η παρούσα οδηγία.»

4 Το άρθρο 2 της οδηγίας 2001/24 έχει ως εξής:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

[...]

— “μέτρα εξυγίανσης”: τα μέτρα τα οποία έχουν σκοπό να διαφυλάξουν ή να αποκαταστήσουν την οικονομική κατάσταση πιστωτικού ιδρύματος και είναι δυνατόν να θίξουν προϋπάρχοντα δικαιώματα τρίτων, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που συνεπάγονται τη δυνατότητα αναστολής πληρωμών, αναστολής εκτελεστικών μέτρων ή μείωσης των απαιτήσεων,

[...]

— “διαδικασίες εκκαθάρισης”: οι συλλογικές διαδικασίες τις οποίες κινούν και ελέγχουν οι διοικητικές ή δικαστικές αρχές κράτους μέλους με σκοπό τη ρευστοποίηση περιουσιακών στοιχείων υπό την εποπτεία των αρχών αυτών, ακόμη και όταν η διαδικασία αυτή περατώνεται με πτωχευτικό συμβιβασμό ή άλλο ανάλογο μέτρο,

[...].»

5 Το άρθρο 3 της οδηγίας αυτής, με τίτλο «Λήψη μέτρων εξυγίανσης – Εφαρμοστέο δικαίωμα», ορίζει:

«1. Οι διοικητικές ή δικαστικές αρχές του κράτους μέλους καταγωγής είναι οι μόνες αρμόδιες να αποφασίζουν για την εφαρμογή ενός ή περισσότερων μέτρων εξυγίανσης σε πιστωτικό ίδρυμα, συμπεριλαμβανομένων [...] των εγκατεστημένων σε άλλα κράτη μέλη [υποκαταστημάτων].

2. Τα μέτρα εξυγίανσης διέπονται από τους νόμους, κανονισμούς και διαδικασίες που ισχύουν στο κράτος μέλος καταγωγής, εκτός αν άλλως ορίζει η παρούσα οδηγία.

Τα μέτρα εξυγίανσης παράγουν όλα τα αποτελέσματά τους σύμφωνα με το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους σε ολόκληρη την [Ενωση], χωρίς άλλες διατυπώσεις, καθώς και έναντι τρίτων στα άλλα κράτη μέλη, και αν ακόμη οι ισχύουσες διατάξεις του κράτους μέλους υποδοχής δεν προβλέπουν τέτοια μέτρα ή εξαρτούν την εφαρμογή τους από προϋποθέσεις οι οποίες δεν πληρούνται.

Τα μέτρα εξυγίανσης παράγουν τα αποτελέσματά τους σε ολόκληρη την [Ενωση] μόλις παράγουν τα αποτελέσματά τους στο κράτος μέλος όπου έχουν ληφθεί.»

- 6 Το άρθρο 9, παράγραφος 1, της ίδιας οδηγίας, με τίτλο «Έναρξη διαδικασίας εκκαθάρισης – Ενημέρωση των άλλων αρμόδιων αρχών», διευκρινίζει:

«Οι διοικητικές ή δικαστικές αρχές του κράτους μέλους καταγωγής οι οποίες είναι υπεύθυνες για την εκκαθάριση είναι μόνες αρμόδιες να αποφασίζουν την έναρξη διαδικασίας εκκαθάρισης πιστωτικού ιδρύματος, συμπεριλαμβανομένων [...] των εγκατεστημένων σε άλλα κράτη μέλη [υποκαταστημάτων].

Η απόφαση περί έναρξεως διαδικασίας εκκαθάρισης, την οποία λαμβάνει η διοικητική ή δικαστική αρχή του κράτους μέλους καταγωγής, αναγνωρίζεται, χωρίς άλλες διατυπώσεις, στο έδαφος όλων των άλλων κρατών μελών, στα οποία και παράγει αποτελέσματα μόλις η απόφαση αρχίσει να παράγει τα αποτελέσματά της στο κράτος μέλος έναρξης της διαδικασίας.»

- 7 Κατά το άρθρο 10 της οδηγίας 2001/24, με τίτλο «Εφαρμοστέο δίκαιο»:

«1. Το πιστωτικό ίδρυμα εκκαθαρίζεται σύμφωνα με τους νόμους, κανονισμούς και διαδικασίες που ισχύουν στο κράτος μέλος καταγωγής, εκτός αν άλλως ορίζει η παρούσα οδηγία.

2. Το δίκαιο του κράτους μέλους καταγωγής καθορίζει ιδίως τα εξής:

[...]

ε) τα αποτελέσματα της διαδικασίας εκκαθάρισης επί των ατομικών διώξεων, εκτός εάν υφίσταται εκκρεμοδικία, όπως προβλέπεται στο άρθρο 32,

[...]

ιβ) τους κανόνες που άπτονται της ακυρότητας, ακυρωσίας και κήρυξης του ανενεργού των επιβλαβών για το σύνολο των πιστωτών δικαιοπραξιών.»

- 8 Κατά το άρθρο 32 της οδηγίας αυτής, «[τ]α αποτελέσματα των μέτρων εξυγίανσης ή της διαδικασίας εκκαθάρισης επί εκκρεμούς δίκης με αντικείμενο πράγμα ή δικαίωμα των οποίων απεκδύθη το πιστωτικό ίδρυμα διέπονται αποκλειστικά από το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο υφίσταται η εκκρεμοδικία».

- 9 Η οδηγία 2001/24 ενσωματώθηκε στη Συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, της 2ας Μαΐου 1992 (ΕΕ 1994, L 1, σ. 3), με την απόφαση 167/2002 της μικτής επιτροπής του ΕΟΧ, της 6ης Δεκεμβρίου 2002, για την τροποποίηση του παραρτήματος ΙΧ (χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες) της Συμφωνίας ΕΟΧ (ΕΕ 2003, L 38, σ. 28).

Το ισλανδικό δίκαιο

- 10 Το άρθρο 138 του νόμου 21/1991, περί πτωχεύσεων, της 26ης Μαρτίου 1991 (στο εξής: νόμος περί πτωχεύσεων), ο οποίος περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο XX του νόμου αυτού, περί της ακυρώσεως των πράξεων στις οποίες έχει προβεί ο πτωχεύσας, προβλέπει:

«Η συντηρητική κατάσχεση περιουσιακού στοιχείου του πτωχεύσαντος πρέπει να ακυρωθεί αυτομάτως όταν δικαστήριο κηρύξει την πτώχευση, υπό την προϋπόθεση ότι το εν λόγω περιουσιακό στοιχείο περιλαμβάνεται στην πτωχευτική περιουσία. Η ίδια διάταξη εφαρμόζεται στην περίπτωση ενεχύρου επί περιουσιακού στοιχείου του πτωχεύσαντος, το οποίο έχει συσταθεί εντός των έξι μηνών που προηγήθηκαν της ημερομηνίας κηρύξεως της πτωχεύσεως, υπό την προϋπόθεση ότι το εν λόγω περιουσιακό στοιχείο περιλαμβάνεται στην πτωχευτική περιουσία.

[...]

- 11 Ο νόμος 161/2002, για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, της 20ής Δεκεμβρίου 2002 (στο εξής: νόμος 161/2002 για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα), προβλέπει, στο κεφάλαιο XII, κανόνες για την οικονομική εξυγίανση, την εκκαθάριση και τη συγχώνευση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

- 12 Στο πλαίσιο της διεθνούς τραπεζικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης, στην οποία περιήλθε η Δημοκρατία της Ισλανδίας κατά τη διάρκεια του 2008, οι περιλαμβανόμενες στο κεφάλαιο XII του νόμου 161/2002 για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα διατάξεις τροποποιήθηκαν επανειλημμένως. Συγκεκριμένα, το άρθρο 98 της οδηγίας αυτής τροποποιήθηκε με τον νόμο 129/2008, της 13ης Νοεμβρίου 2008 (στο εξής: νόμος 129/2008), ώστε να παράσχει στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που αντιμετωπίζουν δυσκολίες τη δυνατότητα να υπαχθούν σε καθεστώς αναστολής της πληρωμής των χρεών τους προφυλάσσοντάς τα, μεταξύ άλλων, από της ενάρξεως ισχύος του μέτρου αυτού, από την άσκηση ένδικων προσφυγών στρεφόμενων εναντίον τους, και επιβάλλοντας την αναστολή των εκκρεμών δικών καθ' όλη τη διάρκεια της αναστολής πληρωμής των χρεών τους, εκτός εάν ο νόμος προέβλεπε άλλως ή είχε διαπραχθεί ποινικό αδίκημα.

- 13 Το εφαρμοστέο επί των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που τελούν υπό καθεστώς αναστολής της πληρωμής των χρεών τους σύστημα, το οποίο προβλέπεται από τον νόμο 161/2002 για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 129/2008, αναθεωρήθηκε με τον νόμο 44/2009, της 15ης Απριλίου 2009 (στο εξής: νόμος 44/2009). Αφενός, καταργήθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 98 του νόμου 161/2002 για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, οι οποίες απαγορεύουν την άσκηση ένδικων προσφυγών και αναστέλλουν τις εκκρεμείς δίκες κατά των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν υπαχθεί σε καθεστώς αναστολής της πληρωμής των χρεών τους. Αφετέρου, ο νόμος 44/2009 εισήγαγε σειρά μεταβατικών διατάξεων, το σημείο II του οποίου, σχετικά με τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που έχουν υπαχθεί σε καθεστώς αναστολής της πληρωμής των χρεών τους, έχει ως εξής:

«Οι ακόλουθοι ειδικοί κανόνες έχουν εφαρμογή επί των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων τα οποία έχουν υπαχθεί σε καθεστώς αναστολής της πληρωμής των χρεών τους κατά τη χρονική στιγμή θέσεως του [νόμου 44/2009] σε ισχύ.

1. Η χορηγηθείσα άδεια αναστολής της πληρωμής χρεών εξακολουθεί να ισχύει παρά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και δύναται να παραταθεί η ισχύς της σύμφωνα με τους κανόνες της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 10 [του νόμου 44/2009].

2. Όσον αφορά την άδεια αναστολής της πληρωμής χρεών, οι διατάξεις της πρώτης παραγράφου του άρθρου 101, των άρθρων 102, 103 και 103a [του κεφαλαίου XII του νόμου 161/2002 για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα] έχουν εφαρμογή ως εάν η επιχείρηση να είχε τεθεί υπό εκκαθάριση με δικαστική απόφαση κατά την ημερομηνία ενάρξεως ισχύος του [νόμου 44/2009]. η διαδικασία εκκαθάρισεως καλείται πάντως “εγκριθείσα αναστολή πληρωμής του χρέους” καθ' ον χρόνον

εξακολουθεί να ισχύει η άδεια αυτή, [κατά τα προβλεπόμενα στο σημείο 1, ανωτέρω]. Αμα τη λήξει της ισχύος της αδειας αυτής, η επιχείρηση θεωρείται ότι έχει υπαχθεί αυτομάτως σε διαδικασία εκκαθαρίσεως σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες, χωρίς να μεσολαβήσει συγκεκριμένη δικαστική απόφαση [...].»

- 14 Ο νόμος 132/2010, της 16ης Νοεμβρίου 2010 (στο εξής: νόμος 132/2010), τροποποίησε τις μεταβατικές διατάξεις που είχαν προστεθεί στον νόμο 161/2002 για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με τον νόμο 44/2009. Κατά το άρθρο 2 του νόμου 132/2010, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που έχουν υπαχθεί σε αναστολή της πληρωμής των χρεών δεν τίθενται πλέον αυτομάτως σε εκκαθάριση κατά τη λήξη της εν λόγω αναστολής, αλλά η εκκαθάριση πρέπει να ζητηθεί ενώπιον δικαστηρίου πριν από την ημερομηνία αυτή. Περαιτέρω, το εν λόγω άρθρο προβλέπει ότι, όταν το δικαστήριο αυτό κάνει δεκτή την αίτηση θέσεως υπό εκκαθάριση, τα μέτρα που έχουν ληφθεί κατά τη διάρκεια της αναστολής πληρωμής χρεών στην οποία είχε υπαχθεί το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, μετά την έναρξη ισχύος του νόμου 44/2009, παραμένουν αμετάβλητα.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 15 Στις 10 Νοεμβρίου 2008 ο F. Giroux προέβη σε δύο συντηρητικές κατασχέσεις εις χείρας της Kepler Capital Markets SA, για να διασφαλίσει την εξόφληση της αξιώσεως την οποία είχε επί της LBI.
- 16 Η LBI ζήτησε, ενώπιον του tribunal de grande instance de Paris (Γαλλία), την άρση των συντηρητικών αυτών κατασχέσεων. Η LBI, επικαλούμενη τα μέτρα εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως που είχαν ληφθεί εις βάρος της στην Ισλανδία, υποστήριξε ότι τα μέτρα αυτά μπορούν να αντιταχθούν στον Γάλλο πιστωτή της και ότι, βάσει του νόμου 44/2009 και του άρθρου 138 του νόμου 21/1991 περί πτωχεύσεων, όλα τα μέτρα αναγκαστικής εκτελέσεως που είχαν επιβληθεί από τις 15 Μαΐου 2008 ακυρώνονταν αναδρομικά.
- 17 Όσον αφορά τα ληφθέντα στην Ισλανδία κατά της LBI μέτρα, από τον φάκελο της υποθέσεως που υποβλήθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου προκύπτει ότι επετράπη στην Ισλανδική Αρχή χρηματοπιστωτικής εποπτείας, με επείγοντα νόμο της 6ης Οκτωβρίου 2008, να παρέμβει στις δραστηριότητες των χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων. Κατά συνέπεια, η εν λόγω αρχή ανέλαβε τον έλεγχο της LBI και διόρισε προσωρινό διοικητικό συμβούλιο αυτής, επιφορτισμένο με τον έλεγχο της διαχειρίσεως των περιουσιακών στοιχείων της τράπεζας και τη διεύθυνση των δραστηριοτήτων της. Στις 5 Δεκεμβρίου 2008 το Πρωτοδικείο του Ρέικιαβικ (Ισλανδία) χορήγησε στην LBI άδεια αναστολής της πληρωμής των χρεών, σύμφωνα με τον νόμο 161/2002 για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Η εν λόγω άδεια αναστολής της πληρωμής των χρεών, η οποία παρατάθηκε πλειστάκις, αποτέλεσε το αντικείμενο ανακοινώσεως στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* στις 9 Ιανουαρίου 2009 (ΕΕ C 4, σ. 3) ως μέτρο εξυγιάνσεως, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 6 της οδηγίας 2001/24. Στην ανακοίνωση διευκρινιζόταν ότι κατά τη διάρκεια ισχύος της αναστολής αυτής, δεν μπορούσε να ασκηθεί καμία ένδικη προσφυγή κατά της LBI. Με την ίδια νομική βάση, χορηγήθηκε επίσης άδεια αναστολής της πληρωμής των χρεών, με δύο χωριστές αποφάσεις του Πρωτοδικείου του Ρέικιαβικ της 24ης Νοεμβρίου 2008, σε δύο άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, ήτοι στην Kaupthing Bank hf και στην Glitnir Bank hf.
- 18 Στις 25 Ιουνίου 2009 το tribunal de grande instance de Paris απέρριψε την αίτηση της LBI. Έκρινε ότι οι μεταβατικές διατάξεις του νόμου 44/2009 δεν παρέπεμπαν στο άρθρο 138 του νόμου 21/1991 περί πτωχεύσεων. Εξάλλου, οι διατάξεις του νόμου 44/2009 δεν αποτελούν μέτρα εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως ληφθέντα από «τις διοικητικές ή δικαστικές αρχές», κατά την οδηγία 2001/24.
- 19 Η απόφαση αυτή επιβεβαιώθηκε με απόφαση του cour d'appel de Paris (Γαλλία) της 4ης Νοεμβρίου 2010. Με δικόγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2012, η LBI άσκησε ενώπιον του Cour de cassation (Γαλλία) αναίρεση κατά της εν λόγω αποφάσεως.

20 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Cour de cassation αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

- «1) Έχουν τα άρθρα 3 και 9 της [οδηγίας 2001/24] την έννοια ότι μέτρα εξυγιάνσεως ή εκκαθαρίσεως ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, όπως τα απορρέοντα από τον [νόμο 44/2009], πρέπει να θεωρούνται ως μέτρα λαμβανόμενα από διοικητική ή δικαστική αρχή, κατά την έννοια των ανωτέρω άρθρων;
- 2) Έχει το άρθρο 32 της [οδηγίας 2001/24] την έννοια ότι εμποδίζει εθνική διάταξη, όπως αυτή του άρθρου 98 του [νόμου 161/2002 για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα] που απαγόρευε ή ανέστειλλε την άσκηση ένδικης προσφυγής κατά χρηματοπιστωτικού ιδρύματος από της θέσεως σε ισχύ αδείας βάσει της οποίας αναστέλλεται η πληρωμή των χρεών (χρεωστάσιο), να εφαρμόζεται επί συντηρητικών μέτρων τα οποία ελήφθησαν σε άλλο κράτος μέλος πριν από την επιβολή του χρεωστασίου;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 21 Με το πρώτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν τα άρθρα 3 και 9 της οδηγίας 2001/24 έχουν την έννοια ότι τα μέτρα εξυγιάνσεως ή εκκαθαρίσεως ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, όπως αυτά τα οποία βασίζονται στις μεταβατικές διατάξεις που περιλαμβάνονται στο σημείο II του νόμου 44/2009, θεωρούνται ως μέτρα ληφθέντα από διοικητική ή δικαστική αρχή κατά τα εν λόγω άρθρα της οδηγίας 2001/24, καθόσον οι μεταβατικές αυτές διατάξεις παράγουν τα αποτελέσματά τους μόνον μέσω δικαστικών αποφάσεων περί χορηγήσεως σε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα αδείας αναστολής της πληρωμής των χρεών.
- 22 Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται ότι η οδηγία 2001/24, όπως προκύπτει από την αιτιολογική της σκέψη 6, αποσκοπεί στην καθιέρωση της αμοιβαίας αναγνώρισεως, εκ μέρους των κρατών μελών, των μέτρων που λαμβάνει έκαστο εξ αυτών για να αποκαταστήσει τη βιωσιμότητα των ιδρυμάτων στα οποία έχει χορηγήσει άδεια. Σύμφωνα με τον σκοπό αυτό καθώς και τον σκοπό διασφαλίσεως της ισότητας των πιστωτών, για τους οποίους γίνεται μνεία στην αιτιολογική σκέψη 16 της οδηγίας αυτής, τα ληφθέντα από τις αρχές του κράτους μέλους καταγωγής μέτρα εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως απαιτείται να παράγουν, σε όλα τα λοιπά κράτη μέλη, τα αποτελέσματα που τους χορηγεί η νομοθεσία του εν λόγω κράτους μέλους.
- 23 Όπως προκύπτει από την υποβληθείσα, στις 5 Δεκεμβρίου 2008, στο Δικαστήριο δικογραφία, το Πρωτοδικείο του Ρέικιαβικ χορήγησε στην LBI άδεια αναστολής πληρωμής των χρεών, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 98 του νόμου 161/2002 για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 129/2008, ώστε να της παράσχει τη δυνατότητα αναδιοργάνωσης της χρηματοοικονομικής της καταστάσεως. Η άδεια αυτή χορηγήθηκε από το εν λόγω δικαστήριο λαμβανομένων υπόψη των χρηματοοικονομικών δυσχερειών της LBI και παρατάθηκε επανειλημμένως, μέχρι τις 5 Δεκεμβρίου 2010. Συνομολογείται ότι η εν λόγω άδεια, καθόσον έπρεπε να παράσχει στην LBI τη δυνατότητα αναδιοργάνωσης της χρηματοοικονομικής της καταστάσεως, αποτελούσε μέτρο εξυγιάνσεως κατά το άρθρο 2, έβδομη περίπτωση, της οδηγίας 2001/24.
- 24 Οι περιλαμβανόμενες στο σημείο II του νόμου 44/2009 μεταβατικές διατάξεις μετέβαλαν τα νομικά αποτελέσματα των εν λόγω αδειών αναστολής της πληρωμής των χρεών, υπάγοντας τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, που τελούσαν υπό το καθεστώς αυτό, σε ειδική διαδικασία εκκαθαρίσεως, χωρίς τα χρηματοπιστωτικά αυτά ιδρύματα να τεθούν υπό εκκαθάριση πριν από τη λήξη της εν λόγω αδείας αναστολής της πληρωμής των χρεών.

- 25 Υπό το πρίσμα αυτό πρέπει να δοθεί η απάντηση στο πρώτο ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου.
- 26 Συναφώς, υπενθυμίζεται, αφενός, ότι, κατά τα άρθρα 3, παράγραφος 1, και 9, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/24, οι διοικητικές και δικαστικές αρχές του κράτους μέλους καταγωγής είναι μόνες αρμόδιες να αποφασίζουν για την εφαρμογή ενός ή περισσότερων μέτρων εξυγιάνσεως σε πιστωτικό ίδρυμα, καθώς και για την κίνηση διαδικασίας εκκαθάρισεως πιστωτικού ιδρύματος.
- 27 Αφετέρου, κατά τα άρθρα 3, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, και 9, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας αυτής, τα μέτρα εξυγιάνσεως καθώς και οι αποφάσεις περί κινήσεως διαδικασίας εκκαθάρισεως τις οποίες λαμβάνουν οι διοικητικές και δικαστικές αρχές του κράτους μέλους καταγωγής παράγουν, σε όλα τα άλλα κράτη μέλη, τα κατά τη νομοθεσία του εν λόγω κράτους μέλους αποτελέσματα.
- 28 Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι τα λαμβανόμενα από τις διοικητικές και δικαστικές αρχές του κράτους μέλους καταγωγής μέτρα εξυγιάνσεως και εκκαθάρισεως αποτελούν το αντικείμενο αναγνώρισεως δυνάμει της οδηγίας 2001/24, με τα κατά τη νομοθεσία του εν λόγω κράτους μέλους αποτελέσματα. Αντιθέτως, η νομοθεσία του κράτους μέλους καταγωγής σχετικά με την εξυγίανση και την εκκαθάριση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων μπορεί, κατ' αρχήν, να παράγει αποτελέσματα στα λοιπά κράτη μέλη μόνον μέσω των μέτρων τα οποία λαμβάνουν οι διοικητικές και δικαστικές αρχές του κράτους μέλους αυτού κατά ενός συγκεκριμένου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος.
- 29 Όσον αφορά τις μεταβατικές διατάξεις οι οποίες περιλαμβάνονται στο σημείο II του νόμου 44/2009, τονίζεται ότι οι διατάξεις αυτές μετέβαλαν τα αποτελέσματα των αδειών αναστολής της πληρωμής των χρεών επί των καταβολών που εκκρεμούσαν κατά τη θέση του νόμου αυτού σε ισχύ. Ωστόσο, στην αιτιολογική έκθεση του νόμου αυτού αναφέρονταν ρητώς, στο σχετικό με τους λόγους και τους σκοπούς της νομοθετικής αυτής παρεμβάσεως μέρος, η LBI, η Kaupthing Bank hf και η Glitnir Bank hf.
- 30 Εξάλλου, θεσπίζοντας τις εν λόγω μεταβατικές διατάξεις, ο Ισλανδός νομοθέτης δεν διέταξε την, καθεαυτή, εκκαθάριση των υπαχθέντων σε καθεστώς αναστολής της πληρωμής των χρεών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, αλλά αναγνώρισε ορισμένα απτόμενα με διαδικασία εκκαθάρισεως αποτελέσματα στις ισχύουσες μια συγκεκριμένη ημερομηνία άδειες αναστολής της πληρωμής των χρεών.
- 31 Κατά το εισαγωγικό στάδιο των περιλαμβανομένων στο σημείο II του νόμου 44/2009 μεταβατικών διατάξεων, οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται μόνον στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που τελούν υπό καθεστώς αναστολής της πληρωμής των χρεών κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, ώστε, ελλείψει δικαστικής αποφάσεως έχουσα χορηγήσει ή παρατείνει άδεια αναστολής της πληρωμής των χρεών υπέρ συγκεκριμένου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος πριν από την ημερομηνία αυτή, οι εν λόγω μεταβατικές διατάξεις δεν μπορούν να παράγουν αποτελέσματα.
- 32 Δεδομένου ότι η δυνατότητα εφαρμογής των εν λόγω μεταβατικών διατάξεων εξηρτάτο από ατομική απόφαση χορηγούσα ή παρατείνουσα άδεια αναστολής της πληρωμής των χρεών, οι εν λόγω νομικές διατάξεις, σύμφωνα με την όλη οικονομία της οδηγίας 2001/24, δεν παράγουν τα αποτελέσματά τους άμεσα, αλλά μέσω μέτρου εξυγιάνσεως χορηγούμενου από δικαστική αρχή σε συγκεκριμένο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα.
- 33 Τέλος, από την υποβληθείσα στο Δικαστήριο δικογραφία προκύπτει ότι, στις 22 Νοεμβρίου 2010, η διαδικασία εκκαθάρισεως κατά της LBI κινήθηκε με απόφαση του Πρωτοδικείου του Ρέικιαβικ.
- 34 Υπό τις συνθήκες αυτές, θεωρείται ότι η θέση της LBI υπό εκκαθάριση δεν απορρέει μόνον από την εφαρμογή των περιλαμβανομένων στο σημείο II του νόμου 44/2009 μεταβατικών διατάξεων.

- 35 Ωστόσο, τα αποτελέσματα των εν λόγω μεταβατικών διατάξεων υλοποιούνται μέσω ατομικών μέτρων εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως. Στην υπόθεση της κύριας δίκης, τα εν λόγω ατομικά μέτρα είναι, αφενός, η απόφαση του Πρωτοδικείου του Ρέικιαβικ, της 5ης Δεκεμβρίου 2008, περί χορηγήσεως αδείας αναστολής της πληρωμής των χρεών στην LBI, ως μέτρου εξυγιάνσεως, και, αφετέρου, η απόφαση του ιδίου αυτού δικαστηρίου, της 22ας Νοεμβρίου 2010, περί κινήσεως και θέσεως σε εφαρμογή της διαδικασίας εκκαθαρίσεως κατά της LBI.
- 36 Κατά συνέπεια, τα εν λόγω ατομικά μέτρα εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως δύνανται, σύμφωνα με τα άρθρα 3, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, και 9, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2001/24, να παράγουν τα αποτελέσματα που τους αναγνωρίζει η ισλανδική νομοθεσία στα κράτη μέλη της Ένωσης.
- 37 Το συμπέρασμα αυτό δεν αίρεται με το προβληθέν από τον F. Giroux επιχείρημα ότι, εφόσον δεν πρόκειται για απόφαση ληφθείσα από διοικητική ή δικαστική αρχή, αλλά για νομοθετικές διατάξεις, οι μεταβατικές διατάξεις του νόμου 44/2009, εφόσον μετέτρεψαν τη χορηγηθείσα στην LBI άδεια αναστολής της πληρωμής των χρεών σε διαδικασία εκκαθαρίσεως, δεν μπορούν να αποτελέσουν το αντικείμενο προσφυγής και, επομένως, να παράγουν αποτελέσματα στα κράτη μέλη της Ένωσης δυνάμει της οδηγίας 2001/24.
- 38 Όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 27 της παρούσας αποφάσεως, τα δυνητικά αποτελέσματα των μέτρων εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως που λαμβάνουν οι διοικητικές ή δικαστικές αρχές του κράτους μέλους καταγωγής στα λοιπά κράτη της Ένωσης, σύμφωνα με τα άρθρα 3, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, και 9, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2001/24, καθορίζονται από το δίκαιο του κράτους μέλους καταγωγής. Επομένως, δεν προσκρούει στην εν λόγω οδηγία η εκ μέρους του κράτους μέλους αυτού τροποποίηση, ακόμα και αναδρομικώς, του εφαρμοστέου στα μέτρα αυτά νομικού καθεστώτος.
- 39 Όσον αφορά το αν οι μεταβατικές διατάξεις του νόμου 44/2009 πρέπει να μπορούν να προσβληθούν με προσφυγή ώστε να αποτελούν μέτρα ληφθέντα από διοικητική ή δικαστική αρχή κατά τα άρθρα 3 και 9 της οδηγίας 2001/24, υπενθυμίζεται ότι η εν λόγω οδηγία, όπως προκύπτει από την αιτιολογική της σκέψη 6, θέτει σε εφαρμογή σύστημα αμοιβαίας αναγνωρίσεως των εθνικών μέτρων εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως, χωρίς να αποσκοπεί στην εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας στον τομέα αυτόν.
- 40 Ωστόσο, στο πλαίσιο του θεσπισθέντος με την οδηγία 2001/24 συστήματος, τα μέτρα εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως του κράτους μέλους καταγωγής, όπως προκύπτει από τα άρθρα 3, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, και 9, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας αυτής, αναγνωρίζονται «χωρίς άλλες διατυπώσεις». Ειδικότερα, η εν λόγω οδηγία δεν εξαρτά την αναγνώριση των μέτρων εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως από την προϋπόθεση της δυνατότητας ασκήσεως προσφυγής στρεφόμενης εναντίον τους. Ομοίως, κατά το εν λόγω άρθρο 3, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της ίδιας οδηγίας, ούτε το κράτος μέλος υποδοχής μπορεί να εξαρτά την αναγνώριση αυτή από τέτοιου είδους προϋπόθεση την οποία τυχόν προβλέπει η εθνική του νομοθεσία.
- 41 Τέλος, μολοντί η αρχή της ισότητας των πιστωτών ως προς τη δυνατότητα ασκήσεως ένδικων προσφυγών, όπως τίθεται στην αιτιολογική σκέψη 12 της οδηγίας 2001/24, επιβάλλει στις αρχές του κράτους μέλους καταγωγής να διασφαλίζουν στους πιστωτές των λοιπών κρατών μελών ίση μεταχείριση με αυτήν των πιστωτών του κράτους καταγωγής, δεν συνάγεται εξ αυτού ότι μόνον τα μέτρα εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως, κατά των οποίων μπορεί να ασκηθεί προσφυγή, δύνανται να αποτελέσουν το αντικείμενο αναγνωρίσεως δυνάμει των άρθρων 3, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, και 9, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2001/24.
- 42 Κατόπιν των ανωτέρω, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 3 και 9 της οδηγίας 2001/24 έχουν την έννοια ότι τα μέτρα εξυγιάνσεως ή εκκαθαρίσεως χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, όπως αυτά τα οποία βασίζονται στις περιλαμβανόμενες στο σημείο II του νόμου 44/2009 μεταβατικές διατάξεις, πρέπει να θεωρηθούν ως μέτρα ληφθέντα από διοικητική ή δικαστική αρχή

κατά τα άρθρα αυτά της οδηγίας 2001/24, καθόσον οι εν λόγω μεταβατικές διατάξεις παράγουν τα αποτελέσματά τους μόνον μέσω δικαστικών αποφάσεων με τις οποίες χορηγείται σε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα άδεια αναστολής της πληρωμής των χρεών.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

- 43 Με το δεύτερο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 32 της οδηγίας 2001/24 έχει την έννοια ότι αντιτίθεται στο να καταλαμβάνουν τα αποτελέσματα εθνικής διατάξεως και συντηρητικά μέτρα, ληφθέντα σε άλλο κράτος μέλος πριν από την απόφαση περί χορηγήσεως αδειάς αναστολής της πληρωμής των χρεών, όπως το άρθρο 98 του νόμου 161/2002 για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τροποποιηθέντος με τον νόμο 129/2008, η οποία απαγορεύει ή αναστέλλει την άσκηση κάθε ένδικης προσφυγής κατά χρηματοπιστωτικού ιδρύματος από τη στιγμή υπαγωγής του σε καθεστώς αναστολής της πληρωμής των χρεών.

Επί του παραδεκτού

- 44 Ο F. Giraux προβάλλει ότι το δεύτερο ερώτημα είναι απαράδεκτο για τον λόγο ότι δεν ασκεί επιρροή στη λύση της διαφοράς της κύριας δίκης και έχει υποθετικό χαρακτήρα. Υποστηρίζει ότι η απαγόρευση ασκήσεως ένδικων προσφυγών κατά χρηματοπιστωτικού ιδρύματος το οποίο τελεί υπό καθεστώς αδειάς αναστολής της πληρωμής των χρεών, κατά το άρθρο 98 του νόμου 161/2002 για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, δεν εφαρμόζεται επί ένδικων προσφυγών, όπως αυτών της κύριας δίκης, οι οποίες ασκήθηκαν πριν από τη δικαστική απόφαση περί χορηγήσεως της εν λόγω αδειάς αναστολής της πληρωμής των χρεών. Εξάλλου, ο F. Giraux επισημαίνει ότι οι επικληθείσες από την LBI διατάξεις του άρθρου αυτού καταργήθηκαν με τον νόμο 44/2009.
- 45 Κατά πάγια νομολογία, για τα σχετικά με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ερωτήματα που έχει υποβάλει το εθνικό δικαστήριο εντός του πραγματικού και νομικού πλαισίου το οποίο έχει προσδιορίσει με δική του ευθύνη και την ακρίβεια του οποίου δεν οφείλει να ελέγξει το Δικαστήριο, ισχύει το τεκμήριο ότι είναι λυσιτελή. Το Δικαστήριο μπορεί να απορρίψει αίτηση που υπέβαλε εθνικό δικαστήριο μόνον όταν προδήλως προκύπτει ότι η αιτούμενη ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης δεν έχει καμία σχέση με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως ή επίσης όταν το Δικαστήριο δεν έχει στη διάθεσή του τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα που του υποβλήθηκαν (βλ. απόφαση της 6ης Δεκεμβρίου 2012, C-152/11, Odar, σκέψη 24).
- 46 Το εν λόγω τεκμήριο λυσιτέλειας δεν μπορεί να ανατραπεί από το γεγονός και μόνον ότι ένας από τους διαδίκους της κύριας δίκης αμφισβητεί ορισμένα πραγματικά περιστατικά, την ακρίβεια των οποίων δεν ελέγχει το Δικαστήριο και από τα οποία εξαρτάται ο καθορισμός του αντικειμένου της διαφοράς αυτής (απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 2007, C-379/05, Amurta, Συλλογή 2007, σ. I-9569, σκέψη 65 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 47 Ωστόσο, το ζήτημα αν τα αποτελέσματα του άρθρου 98 του νόμου 161/2002 για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μπορούν να καταλάβουν και συντηρητικά μέτρα τα οποία έχουν ληφθεί πριν από τη δικαστική απόφαση περί χορηγήσεως αδειάς αναστολής της πληρωμής των χρεών και ποια συνέπεια μπορεί να έχει, συναφώς, η κατάργηση των κρίσιμων διατάξεων του εν λόγω άρθρου, αποτελεί ακριβώς ζήτημα το οποίο εμπίπτει εντός του πραγματικού και νομικού πλαισίου που δεν απόκειται στο Δικαστήριο να ελέγξει.
- 48 Επομένως, το δεύτερο ερώτημα είναι παραδεκτό.

Επί της ουσίας

- 49 Για να δοθεί απάντηση στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, επισημαίνεται ότι η οδηγία 2001/24, όπως, μεταξύ άλλων, προκύπτει από την αιτιολογική της σκέψη 16, βασίζεται στις αρχές της ενότητας και της καθολικότητας και θέτει ως αρχή την αμοιβαία αναγνώριση των μέτρων εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως καθώς και των αποτελεσμάτων τους. Συναφώς, κατά τα άρθρα 3, παράγραφος 2, δεύτερο και τρίτο εδάφιο, και 9, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας αυτής τα μέτρα εξυγιάνσεως και εκκαθαρίσεως διέπονται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους καταγωγής και προβλέπεται συγχρόνως ότι τα αποτελέσματα των εν λόγω μέτρων και διαδικασιών καθορίζονται σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους αυτού και τα αποτελέσματά τους παράγονται μόλις τα μέτρα αυτά τεθούν σε ισχύ στο κράτος μέλος καταγωγής. Συγκεκριμένα, οι διατάξεις αυτές προβλέπουν ότι, κατ' αρχήν, ο *lex concursus* διέπει τα μέτρα εξυγιάνσεως και τις διαδικασίες εκκαθαρίσεως.
- 50 Όσον αφορά τις διαδικασίες εκκαθαρίσεως, το άρθρο 10, παράγραφος 2, στοιχείο ε', της οδηγίας 2001/24, διευκρινίζει ότι οι «ατομικές διώξεις» υπάγονται στη νομοθεσία του κράτους μέλους καταγωγής, εξαιρουμένης πάντως της περιπτώσεως που «υφίσταται εκκρεμοδικία».
- 51 Ως προς το τελευταίο σημείο, το άρθρο 32 της οδηγίας 2001/24 προβλέπει ότι τα αποτελέσματα των μέτρων εξυγιάνσεως ή της διαδικασίας εκκαθαρίσεως επί εκκρεμούς δίκης με αντικείμενο πράγμα ή δικαίωμα των οποίων απεκδύθη το πιστωτικό ίδρυμα διέπονται αποκλειστικά από το δικαίωμα του κράτους μέλους στο οποίο υφίσταται η εκκρεμοδικία.
- 52 Επομένως, η διάταξη αυτή αποτελεί εξαίρεση του γενικού κανόνα κατά τον οποίο τα αποτελέσματα των μέτρων εξυγιάνσεως ή εκκαθαρίσεως διέπονται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους καταγωγής, και πρέπει να αποτελεί αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας.
- 53 Το περιεχόμενο του άρθρου 32 της οδηγίας 2001/24 διευκρινίζεται με την αιτιολογική σκέψη 30 της οδηγίας αυτής, η οποία διακρίνει μεταξύ των «εκκρεμών δικών» και των «επιμέρους πράξεων αναγκαστικής εκτελέσεως». Κατά την αιτιολογική αυτή σκέψη, αφενός, τα αποτελέσματα των μέτρων εξυγιάνσεως ή διαδικασίας εκκαθαρίσεως επί «εκκρεμοδικίας» διέπονται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους εντός του οποίου εκκρεμεί η δίκη, κατ' εξαίρεση από την εφαρμογή της *lex concursus*. Αφετέρου, τα αποτελέσματα των εν λόγω μέτρων και διαδικασιών επί των «επιμέρους πράξεων αναγκαστικής εκτελέσεως» που προκύπτουν από την εκκρεμοδικία διέπονται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους καταγωγής, σύμφωνα με τον γενικό κανόνα της παρούσας οδηγίας.
- 54 Επομένως, πρέπει να γίνει διάκριση, όσον αφορά τον καθορισμό του εφαρμοστέου δικαίου επί των αποτελεσμάτων των μέτρων εξυγιάνσεως ή διαδικασίας εκκαθαρίσεως, μεταξύ των εκκρεμών δικών και των επιμέρους μέτρων αναγκαστικής εκτελέσεως που προκύπτουν από τις δίκες αυτές, εφόσον τα επιμέρους αυτά μέτρα υπάγονται, σύμφωνα με τον γενικό κανόνα της οδηγίας 2001/24, στη νομοθεσία του κράτους μέλους καταγωγής. Επομένως, όπως επισήμανε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με τις γραπτές παρατηρήσεις της, ο όρος «εκκρεμοδικία» καλύπτει μόνον τις επί της ουσίας διαδικασίες.
- 55 Ωστόσο, αντίθετη ερμηνεία της οδηγίας 2001/24 δύναται να θέσει εν αμφιβόλω το πρακτικό αποτέλεσμα της αρχής της καθολικότητας που θέτει η οδηγία αυτή και να υποβάλει τα μέτρα εξυγιάνσεως και τις διαδικασίες εκκαθαρίσεως σε διαδικασία με καθολικά αποτελέσματα. Συγκεκριμένα, εφόσον τα μέτρα και οι διαδικασίες για τις οποίες γίνεται λόγος στην οδηγία 2001/24 έχουν ως αντικείμενο και την αναστολή των επιμέρους μέτρων αναγκαστικής εκτελέσεως προς αποκατάσταση της βιωσιμότητας των οικείων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, κάθε μέτρο αναγκαστικής εκτελέσεως περιορίζει τη διαθεσιμότητα των περιουσιακών στοιχείων που αποτελούν το αντικείμενο της εξυγιάνσεως και, επομένως, θέτει σε κίνδυνο την αρχή της καθολικότητας.
- 56 Όσον αφορά τα συντηρητικά μέτρα της κύριας δίκης, δεν αμφισβητείται ότι τα μέτρα αυτά, έχοντας ως αποτέλεσμα την άρση της ελεύθερης διαθέσεως μέρους της περιουσίας του από ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα εν αναμονή της διευθετήσεως, επί της ουσίας, διαφοράς που το

αντιπαραθέτει με έναν από τους πιστωτές του, αποτελούν επιμέρους μέτρα αναγκαστικής εκτελέσεως. Κατά συνέπεια, τέτοιου είδους συντηρητικά μέτρα δεν εμπίπτουν στο άρθρο 32 της οδηγίας 2001/24, αλλά διέπονται από το ισλανδικό δίκαιο ως *lex concursus*.

- 57 Το γεγονός ότι τα μέτρα αυτά ελήφθησαν πριν από τη χορήγηση της αδειας αναστολής της πληρωμής των χρεών στην LBI δεν αναιρεί το συμπέρασμα αυτό. Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από το γράμμα των διατάξεων των άρθρων 3, παράγραφος 2, δεύτερο και τρίτο εδάφιο, και 9, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2001/24, η *lex concursus* διέπει και τα διαχρονικά αποτελέσματα των μέτρων εξυγιάνσεως και των διαδικασιών αφερεγγυότητας. Δεν δύναται να προσκρούει στο άρθρο 32 της οδηγίας αυτής η ύπαρξη αναδρομικού αποτελέσματος των εν λόγω μέτρων και διαδικασιών.
- 58 Επομένως, στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 32 της οδηγίας 2001/24 έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται στο να καταλαμβάνουν τα αποτελέσματα εθνικής διατάξεως, όπως το άρθρο 98 του νόμου 161/2002 για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 129/2008, το οποίο απαγορεύει ή αναστέλλει την άσκηση κάθε ένδικης προσφυγής κατά χρηματοπιστωτικού ιδρύματος εφόσον αυτό έχει υπαχθεί στο καθεστώς αναστολής της πληρωμής των χρεών, και συντηρητικά μέτρα, ληφθέντα από άλλο κράτος μέλος πριν από τη χορήγηση της αδειας αναστολής της πληρωμής των χρεών.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 59 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Τα άρθρα 3 και 9 της οδηγίας 2001/24/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Απριλίου 2001, για την εξυγίανση και την εκκαθάριση των πιστωτικών ιδρυμάτων, έχουν την έννοια ότι τα μέτρα εξυγιάνσεως ή εκκαθαρίσεως χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, όπως αυτά τα οποία βασίζονται στις περιλαμβανόμενες στο σημείο II του νόμου 44/2009, της 15ης Απριλίου 2009, μεταβατικές διατάξεις, πρέπει να θεωρηθούν ως μέτρα ληφθέντα από διοικητική ή δικαστική αρχή κατά τα άρθρα αυτά της οδηγίας 2001/24, καθόσον οι εν λόγω μεταβατικές διατάξεις παράγουν τα αποτελέσματά τους μόνον μέσω δικαστικών αποφάσεων με τις οποίες χορηγείται σε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα άδεια αναστολής της πληρωμής των χρεών.
- 2) Το άρθρο 32 της οδηγίας 2001/24 έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται στο να καταλαμβάνουν τα αποτελέσματα εθνικής διατάξεως, όπως το άρθρο 98 του νόμου 161/2002 για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, της 20ής Δεκεμβρίου 2002, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 129/2008, της 13ης Νοεμβρίου 2008, το οποίο απαγορεύει ή αναστέλλει την άσκηση κάθε ένδικης προσφυγής κατά χρηματοπιστωτικού ιδρύματος εφόσον αυτό έχει υπαχθεί στο καθεστώς αναστολής της πληρωμής των χρεών, και συντηρητικά μέτρα, ληφθέντα από άλλο κράτος μέλος πριν από τη χορήγηση της αδειας αναστολής της πληρωμής των χρεών.

(υπογραφές)